

20.3.2025

Kurikan syväpohjavesihanke, Kurikka

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Kurikan syväpohjavesihanke, Kurikka

Hankkeesta vastaavat

Kurikan Vesihuolto Oy, Tossutie 4, 61300 Kurikka

Vaasan Vesi, Valimontie 2B, 65100 Vaasa

Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Sitowise Oy

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Vaasan Vesi suunnittelee hyödyntävänsä Kurikassa sijaitsevan syväpohjavesimuodostuman vettä rakentamalla vedenottoa, vedenkäsittelylaitoksen sekä raakaveden ja talousveden siirtolinjoja. Tavoitteena on ottaa vettä enintään 25 000 kuutiota vuorokaudessa. Vedenotto tapahtuu 11 siiviläkaivosta, joista eteläisin kaivonpaikka sijaitsee Kauhajoen kaupungin pohjoispuolella, lähellä Kurikan kaupungin rajaa ja pohjoisin kaivoista Kurikan kaupungin pohjoisosassa, lähellä Ilmajoen kunnanrajaa. Yhtä kaivoa lukuun ottamatta kaivot sijaitsevat Kurikan kaupungin alueella.

Kokonaisuudessaan vedensiirtolinja kattaa Kurikan kaivojen ja Vaasan vedenkäsittelylaitoksen välisen matkan, noin 80 kilometriä. Siirtolinja alkaa Kauhajoen pohjoisosasta, kerää kootusti Kurikan alueella kaivojen vedet ja jatkaa Ilmajoen, Isonkyrön, Laihian ja Mustasaaren kautta Vaasaan Pilvilammen alueelle nykyiselle Vaasan veden

vesilaitokselle. Alustavissa suunnitelmissa runkolinjalle on esitetty paikoin vaihtoehtoja, joita on yhteensä neljä. Vaihtoehtojen laatimisessa on pyritty noudattamaan olemassa olevaa tai helposti saavutettavaa infrastruktuuria, kuten teitä ja rautateitä. Vaihtoehtojen valintaan vaikuttavat ympäristövaikutusten ohella kustannukset, tekninen toteutus ja toimintavarmuuden varmistaminen.

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot:

VE0 Nykytilanne. Syväpohjavettä ei pumpata, vedenhankintaa jatketaan kuten aiemmin.

VE1 Alueelta pumpataan pohjavettä kaikista kaivoista yhteensä 15 000 kuutiota vuorokaudessa Vaasan veden ja Kurikan tarpeisiin. Veden siirtolinja rakennetaan Vaasaan.

VE2 Alueelta pumpataan pohjavettä kaikista kaivoista yhteensä 20 000 kuutiota vuorokaudessa Vaasan veden ja Kurikan tarpeisiin. Veden siirtolinja rakennetaan Vaasaan.

VE3 Alueelta pumpataan pohjavettä kaikista kaivoista yhteensä 25 000 kuutiota vuorokaudessa Vaasan veden ja Kurikan tarpeisiin. Veden siirtolinja rakennetaan Vaasaan.

Lisäksi noin 80 kilometrin pituisesta siirtolinjasta tarkastellaan paikoittain neljää eri vaihtoehtoa:

Kurikassa **A1 Paulaharju länsi** ja **A2 Paulaharju itä**. Vaihtoehdot eroavat pituudeltaan alle kilometrin ja sijoittuvat noin 700 metrin etäisyydelle toisistaan.

Ilmajoella **B1 Koskenloukko**, **B2 Mäkikylä länsi** ja **B3 Mäkikylä itä** -vaihtoehdot ovat noin 5 kilometrin pituisia ja sijoittuvat joko metsän tai asutuksen alueelle.

Laihian, Mustasaaren ja Vaasan alueilla **C1 Tuovila** ja **C2 Martoinen** ovat vaihtoehtoista merkittävimmin erilaiset. C1 sijoittuu radan koillispuolelle, C2 noudattelee voimajohdon maastokäytävää ja muuta infraa. Pituudet ovat 15,9 ja 14,6 kilometriä.

Vaasassa **D1 Rörvik etelä** ja **D2 Rörvik pohjoinen** ovat noin kahden kilometrin pituiset vaihtoehdot, jotka sijoittuvat tie- ja peltoalueelle.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN VIREILLETULO

Kurikan Vesihuolto Oy ja Vaasan Vesi ovat 10.1.2025 saattaneet vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla EteläPohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Kurikan syväpohjavesihanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (jäljempänä YVA-laki) liitteen 1 kohdan 10a) *pohjaveden otto tai tekopohjaveden muodostaminen, jos sen vuotuinen määrä on vähintään 3 miljoonaa kuutiometriä*, perusteella.

ENNAKKONEUVOTTELU

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 23.9.2024 edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat edustajat Kurikan Vesihuolto Oy:stä ja Vaasan vedeltä, Sitowise Oy:stä, Finnish Consulting Group Oy:stä, Tihku Oy:stä, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta, Kurikan kaupungista, Mustasaaren kunnasta, Vaasan kaupungista, Laihian kunnasta, Kurikan ja Ilmajoen ympäristöterveydestä, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta, Seinäjoen museolta, Etelä-Pohjanmaan liitosta, Pohjanmaan liitosta, Geologian tutkimuskeskuksesta ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 15.1. – 13.2.2025. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/kurikka-syvapohjavesi-YVA.

Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Kurikan, Vaasan ja Kauhajoen kaupunkeihin, Ilmajoen, Laihian ja Mustasaaren kuntiin julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Ilkka-Pohjalainen, Kurikka-lehti ja Vasabladet -lehdissä julkaistulla lehti-ilmoituksella.

Arviointiohjelman paperiversioon on voinut tutustua kuulemisaikana seuraavissa paikoissa:

- Kurikan kaupunki, Info-piste, Mäkitie 47 A, 61300 Kurikka
- Kauhajoen kaupungintalo, Hallintoaukio, 61800 Kauhajoki
- Ilmajoen kunnanvirasto, Ilkantie 17 (tekninen osasto), 60800 Ilmajoki
- Laihian kunta, tekninen osasto, Laihiantie 39, 66400 Laihia
- Mustasaaren virastotalo, Keskustie 4, 65610 Mustasaari

- Vaasan kaupungin kansalaisinfo, Tammipiha, Teräksenkuja 1, 65100 Vaasa

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 6.2.2025 klo 18.00–20.00 Kurikan kampuksella, osoitteessa Huovintie 1, 61300 Kurikka ja etäyhteydellä Teams-sovelluksen välityksellä. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä noin 75 henkilöä, sekä etäyhteydellä oli mukana 40 kuulijaa.

Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat syväpohjaveden pumppauksen osalta mm. hankkeen vaikutukset yksityisiin kaivoihin, veden pumppauksesta mahdollisesti aiheutuvat painumat ja mahdollinen korvausvastuu, hankkeen vaikutukset maataloudelle, vedenoton vaikutusalueen todellinen koko ja se, että Kurikan keskustaa ei ole esitettyä vaikutusalueella, vaikutukset paineelliseen pohjaveteen ja tätä kautta maaperän kuivumisen mahdolliset vaikutukset vanhojen rakennusten hirsiarinoihin ja puupaaluihin ja kuka seuraa mahdollisia painumia ja kuivumisia, yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, miten varmistetaan koepumppauksessa, että vesi ei virtaa takaisin maaperään sekä vaikutukset lähteiden kuivumiseen. Lisäksi puheenvuoroissa nostettiin esille hankkeen kustannukset Kurikan kaupungille, syväpohjaveden mahdollinen pullottamismahdollisuus sekä se, paljonko Vaasaan todellinen tarvittava vesimäärä on tulevaisuudessa, koska alueelle on suunnitteilla paljon vettä käyttävää teollisuutta.

Veden siirtolinjan osalta esiin nousseita asioita olivat mm. vaikutukset peltojen salaojituksiin ja metsän pirstoutumiseen, siirtojohtoon omistussuhteet, siirtolinjan kaivuutöiden ja siirtolinjan puuttomana pitämisen vaikutukset metsätalouteen ja kylien asutukseen, rakentamisrajoitukset siirtolinjan kohdalla, vaikutukset kulttuuriympäristöön ja muinaismuistoihin, mahdolliset kriisivesiyhteydet muille kunnille, siirtolinjan varrella olevien kyläiden kapeus ja siirtolinjan kulkeminen pihojen kautta.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 17 lausuntoa ja 47 mielipidettä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Pohjanmaan pelastuslaitos ja Geologian tutkimuskeskus ilmoittivat, että heillä ei ole lausuttavaa hankkeen osalta.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet

löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/kurikka-syvapohjavesi-YVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Tiivistelmät lausunnoista

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue tuo esiin, että arviointiohjelmasta puuttuu tiesuunnitelmia, jotka sijoittuvat siirtolinjavaihtoehtojen vaikutusalueelle. Siirtolinjan sijoittaminen tiealueelle vaatii sijoitusluvan Pirkanmaan ELY-keskukselta sekä keskusteluja alueellisen ELY-keskuksen kanssa.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että arviointi tulee tehdä suhteessa uuteen voimassa olevaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavamerkintöihin ja kaavan suunnittelumääräyksiin, sekä koko maakuntaa koskeviin suunnittelumääräyksiin nähden. Siirtolinjasta on erillinen ohjaava suunnittelumääräys, joka tulee huomioida. Arviointiohjelmassa on puutteita maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kuvauksessa ja maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen tiedot puuttuvat. Arvioinnissa tulee huomioida esitettyjen maakuntakaavamerkintöjen lisäksi Ilmajoella sijaitseva luonnonsuojelualue Tuomimaan lehto sekä Huissin motocrossrata. Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu tulvariskejä tarkemmin. Liitto huomauttaa, että arkeologiseen kulttuuriperintöön sisältyy kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi muita kohteita.

Fingrid Oyj toteaa, että siirtolinjat risteävät Fingridin 400 kV ja 100 kV linjojen kanssa ja arviointiohjelman kartoista ei selviä, kuinka lähelle siirtolinja sijoittuu Tuovilan sähköasemaa nähden. Suunnittelussa tulee turvata edellytykset voimajohtojen ja sähköaseman käyttöön sekä jättää tilaa kehittyville voimajohdoille ja sähköasemalle. Voimajohdon ja sähköaseman läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto.

Ilmajoen kunta, ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan arviointiohjelmasta ei käy ilmi minkälaisia lähtötietoja aiotaan käyttää arvioitaessa Ilmajoen kunnan alueella sijaitsevien kohteiden vaikutuksia, joten arviointiohjelmassa esitettyyn suunnitelman riittävyyteen ei voi ottaa kantaa. Vedenoton vaikutusalue ulottuu Koskenkorvan ja Salonmäen pohjavesialueille sekä Nopankylän alueelle. Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota toiminnan vaikutuksista pohjavesimuodostumiin, pohja- ja pintavesiin, luonnonympäristöön sekä ihmisten elinoloihin ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksiin. Siirtolinjan osalta ei ole selkeästi kuvattu, että se on suunniteltu vietäväksi Salonmäen ja Tervahaminan vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden lävitse.

Kauhajoen kaupunki, ympäristönsuojelu ja terveysvalvonta toteaa, että vedenottohankkeen vaikutukset maaperän pintakerrokseen ja pintavesiin saattavat olla merkittävämmät, kuin mitä lyhytkestoisissa

koepumppauksessa tulee ilmi. Arviointi tulee tehdä kriittisesti pahinta mahdollista skenaariota hakien ja arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset Kyrönjoen virtaamaan ylä- että alajuoksulla, vedenlaatuun ja ekologiaan nähden. Arvioinnissa tulee huomioida latvavesille nousevat vaelluskalat. Hankkeen vaikutusalue on osittain päällekkäin Toivakanmäen pohjavesialueen kanssa, josta voi aiheutua käytössä olevien talousvesikaivojen ja vedenottamoiden ehtymistä joko satunnaisesti tai kokonaan. Vesihuoltolaitosten tulee huolehtia vesihuoltolain mukaisesta vesihuoltopalveluiden saatavuudesta myös häiriötilanteissa.

Kurikan kaupunki, ympäristölautakunnan mukaan arviointiohjelmasta jää epäily, että onko kolmen kuukauden koepumppauksen perusteella esitetty vedenoton vaikutusalueet arvioitu riittävästi enimmäisvedenottomäärälle. Arvioinnissa tulee tarkastella alueita vaihtoehtokohtaisesti, kaivokohtaiset enimmäisottomäärät huomioiden. Arviointiohjelman aineistosta puuttuu yksityisten kaivoja ja tarkempi kuvaus yksityisten talousvesikaivojen ja -lähteiden- sekä vedenottamojen vaikutusten arvioimisesta sekä siitä, miten kartoitus kaivojen suhteen on toteutettu. Vaikutukset Meskaisvuoren luonnontilaiseen lähteeseen tulee arvioida. Arvioinnissa painottuu painoarvon antaminen selvityksille, jotka koskevat vaikutusalueen pohjavesi-, pintavesi ja maaperän vesitalousolosuhteiden muutosta sekä pohjavesivaikutteisia ja -riippuvaisia luontotyyppisiä ja eliöitä.

Kurikan kaupunki, ympäristöterveys huomauttaa, että arviointiohjelmassa merkitylle vaikutusalueelle sijoittuu useiden talousvettä toimittavien laitosten vedenottoja, joista arviointiohjelmassa ei ole tarkempaa mainintaa. Arvioinnissa tulee huomioida talousvettä toimittavat laitokset sekä mahdollisuuksien mukaan yksityiset kaivot sekä esittää toimenpiteitä siitä, miten mahdollisia haitallisia vaikutuksia ehkäistään. Syväpohjavedenoton mahdollisia pitkäaikaisvaikutuksia tai vastaavasti olosuhteiden pysyvyyttä mm. rakennetun ympäristön osalta tulee arvioida.

Laihian kunta pyytää huomioimaan siirtolinjassa voimassa olevat asemakaavat ja niiden määräykset. Siirtolinjan sijaintia tulee korjata yleiskaavan mukaiseksi ja arvioitava linjaus kulkee osittain jo rakennettujen omakotitalotonttien läpi. Siirtolinjan osalta tulee varmistaa, että maanomistajille ei aiheudu kohtuutonta haittaa ja rasisetta. Seinäjoen ja Vaasan välinen rautatien nopeudennostohanke tulee huomioida arvioinnissa. Arvioinnissa pyydetään huomioimaan Vuonna 2010 laadittu Vaasan seudun vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma.

Luonnonvarakeskus huomauttaa, että Kyrönjoen useissa sivupuroissa esiintyy erittäin uhanalaisia luonnonvaraisia taimenkantoja. Pienvesien virtaamien pieneneminen ja pohjaveden suhteellisen määrän väheneminen heikentää taimenkantojen elinmahdollisuuksia. Arvioinnissa tulee esittää, missä määrin pienvedet ovat

pohjavesivaikutteisia ja miten vedenotto tulee vaikuttamaan pienvesiin purkautuvaan pohjaveden määrään ja mitä vaikutuksia tällä on taimenkantaisiin vesistöihin. Siirtolinjan osalta tulee arvioida maansiirto- ja rakennustöiden aikaisia vaikutuksia pienvesistöihin ja esittää ratkaisuja, millä vaikutuksia pystytään vähentämään.

Länsirannikon ympäristöyksikkö, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveys toteaa, että siirtolinjan osalta tulee huomioida Mustasaaren kunnan vedenoton lähteenä toimiva Sepänkylä-Kappelinmäki pohjavesialue ja se, että hankkeesta ei aiheudu haittaa yksityisille talousvesikaivoille. Arvioinnissa tulee kartoittaa herkät vesistöt ja arvioida rakennustöiden vaikutukset niihin. Siirtolinjan kaivuusta aiheutuvien ylijäämämassojen ja happamien sulfaattimaiden käsittelytarve tulee arvioida. Arviointiohjelmassa on osittain puutteellisia tietoja mm. PIMA-kohteiden osalta ja pumpattavan pohjaveden käyttötarkoitus tulisi kuvata selkeämmin ja laatia selkeät kartat siirtolinjasta. Arviointiohjelmassa esitetty 2025–2026 aikajaksolla toteutettava koepumppauksen tulokset tulee sisältää arviointiin.

Metsähallituksen mukaan hankkeessa tulee huomioida ja arvioida vaikutukset Natura 2000 -alueisiin ja Metsähallituksen omistuksessa oleviin kiinteistöihin. Perämetsän ja Pässilänvuoren Natura 2000 -alueiden osalta tulee tehdä luonnonsuojelulain 35 § 1 momentin mukainen Natura-arviointi, koska suojeluperusteena alueilla on liito-orava, jonka tunnettuja lisääntymis- ja levähtämispaikkoja ei saa heikentää tai hävittää. Edellä mainittujen Natura 2000-alueiden suojeluperusteena on myös suo- ja vesiluontotyytit, joten arvioinnissa tulee huomioida, että siirtolinjan rakennustyöt eivät merkittävästi heikennä suojeluperusteena olevia luontotyyppejä.

Mustasaaren kunta toteaa, että molemmat vedensiirtovaihtoehdot sijoittuvat suunnitteilla olevan Helsingby-Tobyn osayleiskaavan alueelle ja sillä on osittain vaikutusta voimassa oleviin osayleis- ja asemakaavoihin. Hankkeen osalta tulee tunnistaa hankkeen toteuttamisen merkittävät suorat ja välilliset vaikutukset yhteiskuntarakenteeseen, kuten alue- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä energiatalouteen. Vaihtoehdoista C1 on vaikutuksiltaan suurempi mitä C2, koska vaihtoehto C1 on lähempänä alueita, joita kunta aikoo hyödyntää kaavoituksella. Vaikutukset nykyiseen vesijohtoon, Vaasa-Seinäjoki yhdysrataan sekä muiden kehityksessä olevien ratahankkeiden osalta tulee arvioida. Mustasaaren kunta esittää kiinnostuksen varavesiyhteyteen.

Pohjanmaan liitto toteaa, että tehtävässä arvioinnissa tulee huomioida vuosina 2025–2026 koepumppauksissa saadut tulokset. Hankkeen vaikutukset vesitaseseen, pienvesistöihin, rakenteisiin, maaperään ja eroosioon tulee arvioida. Hankkeessa tulee ottaa huomioon myös paikallisten tekemät huomiot ja havainnot vedenottoalueen ympäristömuutoksista. Vedenoton ja siirtolinjan osalta tulee arvioida kulttuuriympäristöön; maankäyttöön, elinkeinoihin, maisemaan, sekä

ihmisten elinympäristöön kohdistuvat vaikutukset. Arvioinnissa tulee käyttää Pohjanmaan 2050 maakuntakaavan kaavamerkintöjä, suunnittelumääräyksiä sekä koko maakuntaa koskevia suunnittelumääräyksiä.

Pohjanmaan museon mukaan arvioinnissa tarkastelunäkökulmat tulee pitää riittävän laajoina, jotta hankkeen riskikohdat tunnistetaan riittävällä tarkkuudella. Kulttuuriympäristön näkökulmasta pelkän maisemakuvan ja näkymien muutosten tarkastelu ei ole riittävää, vaan tarkastelua tulee laajentaa myös mm. mahdollisten arvokohteiden vajoamiseen ja siihen mitä vaikutusta kulttuuriympäristölle on painumien ja kuivumisen toteutuessa. Suuri osa siirtoreitistä sijaitsee valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaalla maisema-alueella tai rakennetun ympäristön alueella ja useissa kohdin sivuaa arvokohteiden pihapiirejä, joiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueiden historialliset arvot.

Seinäjoen museot toteaa, että siirtolinjan vaikutus arkeologiseen kulttuuriperintöön, erityisesti maanalaisiin kiinteisiin muinaisjäänneksiin, voi olla merkittävän kielteinen, mikäli muinaisjäänneksiä osuu siirtolinjalle tai sen välittömään läheisyyteen. Hankkeen vaikutusalueelta osalta on tehtävä arkeologinen selvitys. Maisemaan ja rakennettuun ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida myös rakennetun ympäristön osalta, koska hankealueella on maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kohteita sekä paikallisesti arvokasta rakennusperintöä, jonka lähelle siirtolinja voi sijoittua.

Suomen Erillisverkot Oy on ilmoittanut, että hankkeella ei ole vaikutusta yhtiön Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Telia Finland Oyj:llä ei ole hankkeesta huomautettavaa. Telialla on olemassa olevia kaapeleita suunnitellulla reitillä. Mikäli rakentaminen aiheuttaa kaapeleiden siirtoja, on niistä oltava yhteydessä hyvissä ajoin ja siirrot tulee tehdä sulan maan aikana.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Kalatalousviranomainen toteaa, että arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arvioinnissa tulee huomioida vesistö- ja kalastovaikutusten osalta myös pohjavedenoton vaikutukset pohjaveden purkautumiseen vesistöihin sekä niiden vesitykseen, lämpötilaan ja vedenlaatuun. Pohjaveden riittävä purkautuminen puroihin saattaa olla ratkaisevaa varsinkin taimenen elinolosuhteiden kannalta.

Väylävirasto toteaa, että hankkeen suunnittelussa tulee huomioida mahdolliset viranomaisluvut ja -ohjeistukset. Hankkeessa kostuu ennakoiva suunnittelu etenkin viranomaislupien, materiaalien varastoinnin, kuljetusreittien, pintavalun ja pohjavesiolosuhteiden muutosten sekä liikenteen sujuvuuden osalta. Hankkeen rakentamisesta tai sen toiminnasta ei saa aiheutua vaikutuksia, jotka voisivat heikentää liikenteen sujuvuutta, liikenneturvallisuutta tai

liikenneväylien kantavuutta. Mahdollisen siirtoputken sijoittamisesta rata-alueelle tulee sopia Väyläviraston kanssa.

Tiivistelmät mielipiteistä

Kauhajoen Vesihuolto Oy toteaa, että aikaisessa vaiheessa on tunnistettava, miten korvaava vesi tuotetaan Kauhajoen Vesihuolto Oy:n Äijönkylän, Harjankylän ja Toivakanmäen alueelle, jos kaivojen kuivumista tapahtuu jo esimerkiksi koepumppausvaiheessa. Koepumppauksen tarkkailuun tulisi ottaa mukaan Kauhajoen puolella olevat yksityiskaivot sekä Kalavehepuolen vedenottamon kaivo. Mikäli kaivojen kuivumista aiheutuu, tulee talousvesijärjestelyt tehdä aiheuttajan tai hyödynsaajan kustannuksella.

Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry huomauttaa, että yleisötilaisuudessa esiin tulleet ihmisten huolet tulee ottaa huomioon arviointia tehdessä. Hankkeeseen liittyy myös paljon epävarmuustekijöitä, jotka tulee huomioida arvioinnissa. Hanke- ja vaikutusalueen kaivojen ja vesijohtojen alueelta tulee tehdä kattavat luontoselvitykset, joissa esitetään toimenpidesuosituksia haittojen vähentämiseksi. Ehdotettuja toimenpiteitä tulee noudattaa hankkeen jatkovaiheissa. Yhdistys esittää tutkittavaksi vaihtoehtoista linjausta siirtolinjalle vähemmän asutummalla alueella.

MTK-Etelä-Pohjanmaa huomauttaa, että hanke ei saa rajoittaa olemassa olevaa ja tulevaa yritystoimintaa. Ensimmäinen vaihtoehto on luopua hankkeesta. Mikäli hankkeen suunnittelua jatketaan, tulee maanomistajia kuunnella vedenoton ja siirtolinjan alueelta. Siirtolinjan osalta tulee pyrkiä siihen, että linja sijoitetaan peltolohkojen reunoille ja vahingot minimoidaan. Maanomistajille tulee maksaa oikeudenmukaiset korvaukset. Hankkeen osalta tulee kartoittaa ennakkoon rakennukset sekä toteuttaa seuranta vedenoton vaikutusten toteamiseksi.

MTK-Kurikka huomauttaa, että pohjavesialuemääräykset rajoittavat jo nyt monia maatalouden toimintoja mm. karjanlannan ja kasvinsuojeluaineiden käytössä. Rajoituksia maa- ja metsätaloudelle taloudelle ei saa syntyä hankkeen toteutumisen myötä. Ennen siirtolinjan kaivutöiden aloittamista tulee osallistaa maanomistajia ja korjausvastuu tulee olla voimassa useamman vuoden rakentamisen jälkeen ja siirtolinjan sijoittamisesta maksettavat korvaukset tulee olla oikeudenmukaisia. Nykyiset käytössä olevat kaivot ja vedenottoaikat tulisi selvittää ja niiden toiminta varmistaa jatkossakin.

Porokankaan Vesi Oy osoittaa huolensa siirtolinjan rakennusaikaisen kuormituksen vaikutuksesta Poronkankaan veden Kylänpää- Perälä runkolinjaan. Uusi siirtolinja on sijoitettava riittävän etäälle ikääntyneeseen runkolinjaan nähden. Arvioinnissa tulisi selvittää mahdollisuus sijoittaa samaan kaivantoon pienempiä yhdysvesijohtoja. Porokankaan Vesi Oy osoittaa halukkuutensa liittyä siirtolinjaan vedenjakamisen poikkeustilanteiden osalta.

Yksityisten henkilöiden mielipiteissä on otettu kantaa seuraaviin arvioinnin osa-alueisiin:

Tarkasteltavat vaihtoehdot ja hankekuvaus: Kurikan keskustan puuttuminen vedenoton vaikutusalueesta ja epäselvyys siitä, onko keskustan alueella mittauspisteitä.

Siirtolinjan osalta kartalla esitettyä linjausta pidetään liian epätarkkana. Siirtolinjan osalta esitetään sen sijoittamista muun muassa sähkölinjojen yhteyteen ja valtatie viereen. Mielipiteissä tuotiin esiin linjausvaihtoehtoja sekä hankkeita, jotka kannattaisi ottaa siirtolinjan suunnittelussa huomioon.

Vaikutukset pohjaveteen: Aiemmin tehtyt kolmen kuukauden koepumppaukset laskivat pohjaveden pintaa, joten vaikutusten arviointi tulee tehdä huolellisesti. Arvioinnissa tulee huomioida ja tunnistaa hankkeen aiheuttamat ongelmatilanteet vesiosuuskuntien ja yksityisten kaivojen vesimäärän muutokselle.

Eläimistö ja luonto: Siirtolinjan vaikutukset uhanalaisen ja huomionarvoisen lintulajiston tarkastelun osalta tulee ulottaa myös siirtolinjauksen metsäosuuksille. Siirtolinjalla on vaikutusta myös kylien luontoympäristöön sekä metsäluonnon köyhtymiseen ja hiilinielujen vähenemään.

Kulttuuriperintö ja maisema: Siirtolinjan osalta tulee välttää kulkua kylien läpi, koska kylien varrella on asuttuja rakennuksia tai kylän historiasta kertovia rakennuksia ja rakennelmia. Laihian jokivarren pohjalaistaloihin vaikutukset koetaan merkittäväksi. Lisäksi vaikutuksia voi muodostua Museoviraston suojelumiin Huumuksen mäen hautaröykkiöihin.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys: Useassa mielipiteessä tuotiin esiin hankkeen mahdolliset vaikutukset olemassa olevien kaivojen vedensaantiin.

Siirtolinja koetaan pirstovan tiiviiden kylien rakennetta ja lähivirkistysalueita, etenkin Nopankylässä sekä Viitalankylässä. Kylien tiet ovat kapeita ja siirtolinjan sijoittaminen tulee tehdä muualle, koska vaikutukset ovat liian suuret. Siirtolinjan koetaan aiheuttavan vaikutuksia maisemaan, joka vaikuttaa edelleen asumisviihtyvyyteen. Siirtolinjan suunnittelutarkkuuteen pyydetään kiinnittämään huomiota, jotta voidaan arvioida linjan vaikutuksia yksittäisiin kiinteistöihin. Myös putkilinjan mahdolliset meluvaikutukset asuinkiinteistöihin herättää huolta.

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja aineellinen omaisuus: Rakennuksille mahdollisesti tapahtuvat painumat tulee tunnistaa ja arvioida. Pohjaveden pinnan laskulla voi olla vaikutuksia vanhojen rakennuksen hirsiarinoin. Alueella on jo pohjavesialueista johtuvia rajoitteita viljelylle, eläinsuojille ja muulle toiminnalle, joten uusia rajoitteita hankkeen johdosta ei saa tulla, eikä rajoitteita saa muodostua

myöskään pohjavesialueiden ulkopuolisille alueille. Vaikutusalueella olevien eläintilojen vedensaanti tulee turvata ja korvata mahdolliset muodostuvat haitat.

Siirtolinjan linjausesityksen koetaan pirstovan peltoja, metsiä ja asuttuja pihamaita. Peltojen läpi kulkevaa siirtolinjaa vastustetaan, mutta linja toivotaan sijoittuvan myös metsien sijasta pelloille. Pelloille sijoittuvasta linjasta koetaan syntyvän vaikutuksia muun muassa salaojiin ja peltojen kerroksien sekoittumiseen sekä satomenetyksiin. Pelloille asennettavat tarkastuskaivot vievät viljelyalaa. Osa linjasta sijoittuu happamien sulfaattimaiden alueelle, josta voi muodostua riskejä maanviljelyyn ja pintavesiin.

Siirtolinjan sijoittumisella kylän yhteyteen on merkitystä myös ihmisten asuinpaikkoihin ja sen lähiympäristöön. Mahdolliset rajoitukset maankäyttöön tulee käsitellä arviointimenettelyssä.

Vaikutukset maaperän: Useassa mielipiteessä nousi esiin pohjaveden pumppauksesta aiheutuvat painumat ja tästä aiheutuvat vaikutukset sekä arvioinnin epävarmuus, koska hankkeen mittakaava on suuri.

Osallistaminen: Siirtolinjan sijainnin osalta toivotaan yleisötilaisuuksia ja todellisia osallistumisen vaikutusmahdollisuuksia.

Muut asiat: Arviointiohjelmassa esitetty aikataulu arvioinnin suorittamiselle koetaan epärealistisena hankkeen ainutlaatuisuuden ja laajuuden takia. Vaikuttamisajan pituutta myös pidetään liian lyhyenä.

Hankkeessa muodostuvat ja jo muodostuneet kustannukset, hankkeen sopimus- ja korvausasiat sekä pohjaveden ottoluvat vesimäärä saavat kritiikkiä. Hankkeen toteutus nähdään liian kalliina ja riskialttiina hankkeena. Siirtolinjan osalta koetaan aiheutuvan enemmän haittoja esimerkiksi Laihialle, koska linja leikkaa koko kunnan, ilman että siitä saadaan mitään erityistä hyötyä kuntaan. Epäselvää on myös se, että kuka hakee vesilain mukaisen luvan ja kuka lunastaa siirtolinjan osalta maa-alueet.

Hankkeen vastuukysymykset ja korvausvelvollisuus tulee selvittää. Mahdollisten pitempiaikaisten sekä ennalta odottamattomien haittojen korvaus tulee huomioida. Mielipiteissä esitetään, että syväpohjavettä tulisi käyttää vain juomiseen tai pullottamiseen, eikä muuhun käyttöön.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ARVIOINTIOHJELMASTA

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset ja arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat yhteysviranomaisen esiin tuomat asiat (alla kohdat **YV**).

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankkeen teknisessä kuvauksessa on esitetty hankealue ja hankkeen vaikutusalue, joka noudattaa arviota pohjaveden pinnan käyttäytymisestä yksittäisten tai useampien vedenottokaivojen kolme kuukautta kestäneiden pumppausten ajalta. Vaikutusaluetta arvioitaessa on pyritty huomioimaan kaivojen yhteisvaikutus ja pidemmän pumppausajanjakson vaikutus. Vaikutusaluetta käytetään nykytilan kuvauksissa sellaisenaan tai 500–1000 metriä laajempaan, vaikutustyyppistä riippuen. Syväpohjavettä on tarkoitus pumpata aiempien tutkimushankkeiden yhteydessä rakennetuista 11 uudesta siiviläkaivosta. Lisäksi on tarkoitus hyödyntää olemassa olevia vedenottokaivoja, joilla on siirtolinjat vesienkäsittelylaitokselle. Hankekuvauksessa on esitetty sanallisesti vedenoton kaivojen teknistä kuvausta, veden suodatusarvetta, putkilinjan koot ja maankäyttötarve, putkilinjan tarvittavat paineen- ja virtaamansäätötarpeet sekä kaivannon ohjeellinen poikkileikkaus. Siirtolinjalla ei ole erikseen määriteltäviä vaikutusaluetta, vaan vaikutuksia tarkastellaan noin 50–100 metrin vyöhykkeellä siirtolinjasta.

Arviointiohjelmassa on esitetty 0-vaihtoehdon lisäksi kolme toteutusvaihtoehtoa, jotka poikkeavat toisistaan pumpattavan vesimäärän osalta. Veden siirtolinja kattaa 80 kilometrin matkan Kurikasta Vaasaan ja siirtolinjan osalta tarkastellaan paikoittain neljää eri linjausvaihtoehtoa (A, B, C ja D).

YV: Arviointiohjelmassa esitetty vedenoton vaikutusalue perustuu verrattain pienen pumppausmäärän perusteella tehtyyn arvioon, joka voi tuoda arviointiin epävarmuutta. Arviointiohjelman mukaan vettä on tarkoitus pumpata jo tutkimusvaiheessa rakennetuista 11 siiviläkaivosta ja lisäksi hyödyntää olemassa olevia vedenottokaivoja, joilla on siirtolinjat vesienkäsittelylaitokselle. Yhteysviranomainen huomauttaa, että siiviläkaivojen lisäksi mainittuja olemassa olevia vedenottokaivoja ei ole esitetty viranomaiskäyttöön tarkoitettussa liitteessä, eikä niiden kaivokohtaisia vedenottomääriä ole myöskään esitettyinä arviointiohjelmassa. Tietoja tulee tarkentaa arviointiselostukseen ja kaivokohtaiset ottomäärät tulee huomioida arvioinnissa.

Arvioinnissa tarkasteltavien kaivojen vedenottomäärien on esitetty vaihtelevan määriltään 500–2 300 kuutiota vuorokaudessa, tarkentuen arviointimenettelyn aikana. Yhteysviranomainen katsoo, kaivokohtaiset vedenottomäärät tulee esittää jokaisen arvioitavan vaihtoehdon osalta. Vedenottokaivojen vaikutusalueet tulee arvioida arviointivaihtoehtojen esitetyillä vedenottomäärillä ja arvioinnissa tulee esittää selkeästi jokaisen vedenottokaivon vaikutusalue erikseen, sekä yhdessä muiden

kaivojen vaikutusalueiden kanssa. Vedenoton vaikutusalueita sekä siirtolinjan sijaintia tulee tarkentaa arvioinnissa saadun tiedon perusteella. Kaivojen likimääräistä sijaintia tulee osoittaa esimerkiksi mittakaavaltaan 1:100 000 havainnekartoilla vaikutusalueineen.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että laaja, vuoden kestävä koepumppaus on suunnitelmassa järjestää vuosina 2025–2026, mutta koepumppauksen toteuttamista ei ole avattu arviointiohjelmassa tämän enempää. Yhteysviranomainen pyytää täydentämään koepumppausta koskevat menetelmät ja tiedot arviointiselostukseen.

Arviointiohjelman tiivistelmässä syväpohjavedestä käytetään termiä pohjavesialue, jota käytetään myös luokitelluista pohjavesialueista. Selkeyden vuoksi termi tulisi olla pohjavesimuodostuma tai -esiintymä. Syväpohjaveden sijainti maaperässä, sen päälliset rakennekerrokset, muodostuminen sekä purkaantuminen tulee selittää arviointiselostuksessa. Tämän lisäksi tulee esittää tarkempi ja ymmärrettävämpi poikkileikkaus syväpohjaveden sijoittumisesta maaperään.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen edellyttämät sekä mahdollisesti tarvittavat suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettava päätökset sekä hankkeen arvioitu aikataulu.

YV: Arviointiohjelmassa on kuvattujen lupien, suunnitelmien ja sopimusten lisäksi tulee huomioida, että arviointiohjelmassa esitetty vuoden koepumppaus vaatii vesilain (587/2011) 3. luvun 3 §:n mukaisen luvan. Luvantarpeesta on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus antanut lausunnon 29.6.2020. Yhteysviranomainen huomauttaa, että ELY-keskuksen lausunnon mukainen koepumppauksen ottomäärä ylittää YVA-lain liitteen 1 kohdan 10a) *pohjaveden otto tai tekopohjaveden muodostaminen, jos sen vuotuinen määrä on vähintään 3 miljoonaa kuutiometrin*, raja-arvon. Koepumppauksen vaikutukset ovat osa hanketta ja ne tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Arviointiohjelmassa mainittujen vedenottojen, vedenkäsittelylaitoksen, pumppaamojen, pumppauksen ohjaussäiliön ja paineensäätöaseman osalta tulee huomioida niille vaadittavat Rakentamislain 751/2023 mukaiset rakentamisluvat.

Vedenoton osalta tulee huomioida, että talousvettä toimittavan laitoksen on haettava toimintansa hyväksymistä kunnan terveydensuojeluviranomaiselta viimeistään kolme kuukautta ennen suunniteltua toiminnan aloittamista.

Siirtolinjan sijoittaminen tiealueelle vaatii sijoitusluvan hakemista Pirkanmaan ELY-keskukselta ja siirtoputken sijoittamisesta rautatiealueelle tulee sopia Väyläviraston kanssa. Siirtolinjan osalta

tulee lisäksi tunnistaa Rakentamislain 751/2023 131 §:n mukainen mahdollinen yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista koskeva lupa, jollei sijoittamisesta päästä sopimukseen kiinteistön omistajan ja siirtolinjan haltijan kanssa.

Siirtolinjan osalta tulee huomioida myös ilmoitusvelvollisuus ELY-keskukselle vesistön alituksista, mikäli siirtolinjaa ei käsitellä vesilain mukaisen luvan yhteydessä. Lisäksi tulee huomioida mahdollisesti tarvittavat liikenteen luvat ja sopimukset.

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Arvioinnissa keskitytään tarkastelemaan hankkeen kannalta keskeisimmiksi tunnistettuja vaikutuksia, joista on alustavasti tunnistettu merkittäväksi vaikutukset luonnonoloihin, maankäyttöön ja ihmisiin sekä yhteisvaikutuksiin kohdistuviin kokonaisuuksiin. Vaikutukset voivat kohdistua alueellisesti ja ajallisesti eri tavoin vaikutustyyppistä johtuen. Vaikutusten arviointi käsittää hankkeen koko elinkaaren rakentamisvaiheesta toiminnan päättämiseen, lukuun ottamatta vedenottoon rakennettuja kaivoja, koska ne on asennettu aikaisempien tutkimusten yhteydessä. Arvioinnissa ei käsitellä vedenottoaivojen sekä vedenkäsittelylaitoksen toimintaa.

Ympäristövaikutusten arviointi perustuu kohteiden herkkyyden, muutoksen suuruuden sekä näistä seuraavan vaikutusten merkittävyyden järjestelmälliseen tarkasteluun IMPERIA-hankkeessa kehiteltyjä menetelmiä käyttäen.

YV: Arviointiohjelmassa on esitetty ristiriitaista tietoa arvioinnin osalta tunnistetuista todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista. Arviointiohjelmassa on esitetty sivulla 22 merkittävimpien ympäristövaikutusten kohdistuvan luonnonolojen, maankäytön ja ihmisten sekä yhteisvaikutusten kokonaisuuksiin, mutta sivulla 24 on tunnistettu merkittävimpien vaikutusten kohdistuvan maa- ja kallioperään, pohja- ja pintavesiin sekä luontoon, sekä siihen että vaikutukset keskittyvät rakentamisaikaan. Vaikutusten arvioinnin painotus jää edellä mainitun takia epäselväksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että arvioinnissa tulee painottaa hankkeen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan arvioinnissa tulee keskittyä erityisesti pohja- ja pintavesi-, luonto-, maaperä-, maankäyttövaikutuksiin sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuviin vaikutuksiin.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että siirtolinjan osalta syntyvät vaikutukset keskittyvät rakentamisaikaan, mutta syväpohjaveden ottamisen merkittävimmät vaikutukset muodostuvat toiminnan aikana, ja tämän merkitystä tulee korostaa arvioinnissa.

Arviointiselostuksen selkeyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Hankkeen osalta on saatavilla usealta vuodelta runsaasti tutkittua

taustatietoa, mutta arviointiohjelmasta ei käy ilmi, miten tätä tutkittua tietoa aiotaan hyödyntää vaikutusten arvioinnissa. Aiempien suunnitelmien ja tehtyjen selvitysten sisältöä ei ole avattu arviointiohjelmaan, joten tieto syväpohjaveden nykytilasta ja tehdyistä selvityksistä jää hyvin yleiselle tasolle. Yhteysviranomainen huomauttaa, että tehtävä vaikutusten arviointi tulee perustua riittävään, luotettavaan ja mallinnettuun tietoon. Arvioinnissa käytetyt menetelmät, tulokset ja vaikutukset tulee esittää selkeästi arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomainen korostaa, että arviointiselostuksessa on selkeästi esitettävä, millä tavoin olemassa oleva tieto on huomioitu arvioinnissa ja miten tieto on vaikuttanut arviointituloksiin. Yhteysviranomainen korostaa, että arviointiselostus tulee olla hyvin ymmärrettävissä yleisölle. Arvioinnin johtopäätöksiin vaikuttaneet tutkimukset ja niiden tulokset tulee esittää oleellisilta osin arviointiselostuksessa ja sen liitteissä, jotta niiden riittävyys ja luotettavuuteen voidaan ottaa kantaa arvioitaessa arvioinnin riittävyyttä.

Arviointiohjelmassa todetaan, että suunnitelmissa on rakentaa vedenkäsittelylaitos Kurikan Veden kiinteistölle alkalointilaitoksen yhteyteen mutta arviointiohjelman mukaan arvioinnissa ei käsitellä muun muassa vedenottoaivojen tai vedenkäsittelylaitoksen toimintaa. Yhteysviranomainen muistuttaa, että vaikutusten arviointiin tulee sisällyttää kaikki vedenoton liitännäistoiminnot, joita ilman vedenhankintaa ei voida toteuttaa.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Arviointiohjelmassa on esitetty YVA-menettelyn vaiheet, osapuolet, menettelyyn kuuluva osallistuminen ja vuorovaikutus sekä tavoitteellinen aikataulu. YVA-menettelyn alkuvaiheessa on järjestetty ennakkoneuvottelu.

YV: Arviointiohjelmassa on esitetty osallistumiseen mahdollistavat keinot YVA-menettelyssä olevien kuulemisajankohtien osalta, mutta varsinaista suunnitelmaa arviointimenettelyn osallistumisen järjestämiseksi ei ole esitetty. Yhteysviranomainen pitää arviointiohjelmassa esitettyä osallistumisen järjestämistä suppeana.

YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia, joten yhteysviranomainen muistuttaa, että arviointimenettelyn aikana tehtävään tiedottamiseen ja asianosaisten palautteen antomahdollisuuksiin tulee panostaa riittävästi.

Yhteysviranomainen pyytää ottamaan huomioon yleisötilaisuudessa ja kuulutusaikana saapuneen palautteen hankkeen suunnittelun osallistumismahdollisuuksista, ja suosittelee toteuttamaan asukastapaamisia tai asukaskyselyn arviointimenettelyn aikana.

YVA-menettelyn aikataulussa tulee huomioida tarvittaviin selvityksiin kuluva aika.

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Arviointiohjelmassa on esitelty vaikutusalueen maaperätiedot, geologiset arvokohteet, pilaantuneet maa-alueet sekä happamien sulfaattimaiden ja mustaliuskeen esiintymistodennäköisyys.

Maa- ja kallioperään arvioidaan kohdistuvan vaikutuksia siirtolinjan rakentamisvaiheessa. Arvioinnissa selvitetään mahdolliset tiedossa olevien pilaantuneiden maiden vaikutukset. Rakentamistoimet happamilla sulfaattimaa-alueilla tai mustaliuskepitoisen kallioperän louhinta voivat aiheuttaa riskin maaperän happamoitumiselle ja happaman, metallipitoisen valunnan muodostumista.

Vaikutusten arvioinnissa käytetään arviointiohjelmassa mainittuja nykytilan selvityksessä käytettyjä aineistoja maa- ja kallioperästä ja niiden ominaisuuksista, kuten geologisista muodostumista tai happamien sulfaattimaiden tutkimuksista.

YV: Maaperään voi aiheutua vaikutuksia myös syväpohjaveden oton seurauksena. Vedenoton aiheuttama mahdollinen maaperän painumien ennakkollinen arviointi korostuu hankkeessa. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty miten painumia tullaan arvioimaan. Arvioinnissa tehtävillä mallinuksilla tulee pystyä osoittamaan, että aiheutuuko syväpohjaveden oton seurauksena esimerkiksi maaperän kuivumista tai kokoon painumista pohjaveden pinnantasojen muutoksen seurauksena.

Geologisen Tutkimuskeskuksen aineiston perusteella ei voida täysin sulkea pois happamien sulfaattimaiden esiintymistä niilläkään alueilla, joilla happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on aineiston mukaan pieni tai hyvin pieni. Hankealueen ja siirtolinjan/putkien rakennustyöt vaativat runsaasti kaivuita, joissa happamien sulfaattimaiden esiintyminen ja niistä mahdollisesti aiheutuvat riskit on huomioitava.

Vaikutukset pohjavesiin

Arviointiohjelmassa on esitetty syväpohjaveden tutkimushistoriaa ja muodostumisperiaatteita. Hankealueella, aiempien tutkimusten perusteella todetulla syväpohjaveden oton vaikutusalueella sekä siirtolinjan varrella sijaitsevat pohjavesialueet on esitelty pohjavesiluokittain.

Pohjavesivaikutusten arvioinnissa käytetään alueella tehtyjen koepumppausten tietoja, kuten pumppausmäärät, mitatut pohjavedenpinnat, todetut alenemat, palautumat ja niiden perusteella laadittua vaikutusalueen rajausta. Vaikutusalueen rajauksessa hyödynnetään alueelta yli kymmenen vuoden aikana kertynyttä

geologista aineistoa niin maaperän kuin kallion osalta. Suunnitellun vedenoton vaikutuksia tarkastellaan alueen luonnolliseen vesitaseeseen (pohjaveden muodostuminen, varastoituminen ja purkautuminen).

Siirtolinjan sijoituessa luokitellulle pohjavesialueelle arvioidaan rakentamisen, käytön ja käytöstä poistamisen vaikutuksia pohjaveden määrään ja laatuun. Arvioinnissa hyödynnetään ympäristöhallinnon avoimia tietoja sekä mahdollisuuksien mukaan ELY-keskusten ja kuntien dokumentteja pohjavesialueisiin liittyen. Arvioinnissa huomioidaan mahdolliset vedenottamot.

YV: Arviointiohjelmassa on oikeat tiedot hankealueella ja sen lähellä sijaitsevista aluemaisista pohjavesialueista ja geologisista suojelukohteista, mutta arviointiohjelmasta puuttuu kokonaan tiedot pistemäisistä pohjavesialueista. Arvioinnissa tulee huomioida vaikutusalueella olevat pistemäiset pohjavesialueet ja arvioida vaikutukset niihin.

Aiempien suunnitelmien ja tehtyjen selvitysten sisältöä ei ole avattu arviointiohjelmiaan, joten arviointiohjelmasta ei selviä kuinka aiempia selvityksiä tullaan hyödyntämään arvioinnissa. Yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota, että arviointiohjelman nykytilan kuvauksessa on esimerkiksi esitetty, että Kurikan alueelle on asennettu yli 200 pohjaveden havaintoputkea, mutta niiden tarkkailutuloksia ei ole esitetty käytettävän nyt tehtävän arvioinnin yhteydessä. Arviointiohjelmassa on lisäksi todettu, että Kuusistonloukon ja Aronlähteen pohjavesien on arvioitu olevan yhteydessä syväpohjaveteen, mutta näiden osalta ei ole esitetty menetelmiä miten mahdollisia vaikutuksia tullaan arvioimaan. Syväpohjaveden vedenoton vaikutusalueella olevista pohjavesialueista tulee esittää yksityiskohtaiset seurantatiedot ja arvioida vedenoton vaihtoehtojen vedenottomäärien vaikutukset kyseisille pohjavesialueille sekä pohjavesialueiden vedenotolle.

Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset on tunnistettu arviointiohjelmassa ennakolta todennäköisesti merkittäviksi, joten arviointiselostuksessa on yksiselitteisesti esitettävä arvioinnissa käytetyt menetelmät, arvioinnin tulokset ja perustelut arvioinnin johtopäätöksille. Arviointi tulee perustua tutkimustietoon sekä virtaus- ja kulkeutumismallinnuksiin. Arvioinnissa tulee huomioida arvioitavien vaihtoehtojen osalta vaikutukset pohjaveden pinnantason muutoksiin, virtaussuuntiin ja -muutoksiin, pohjaveden imeytymiseen ja purkautumiseen. Arvioinnissa tulee selkeästi kuvailla miten tutkimuksissa ja erityisesti koepumppauksista kerätty tieto on arvioinnissa hyödynnetty. Arvioinnissa tulee myös ottaa kantaa mikä vaikutus hankkeen osalta poistuvalla vesimäärä ja pitempiaikaisilla vaikutuksilla on vaikutusalueelle.

Merkittäviksi vaikutuksiksi voivat muodostua syväpohjavesimuodostuman vedenotosta aiheutuvat hydrologiset muutokset lähiympäristössä. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty miten

pohjaveden hydrologisia muutoksia tullaan arvioimaan. Tehtävillä mallinnuksilla tulee pystyä osoittamaan, että aiheutuuko syväpohjaveden oton seurauksena esimerkiksi pohjaveden pinnantasojen muutosta.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida eri vedenottomäärien vaihtoehtojen vaikutusta pohjavesiin, suhteutettuna syväpohjavesimuodostuman luonnolliseen vesitaseeseen, eli arvioon pohjaveden muodostumisesta ja purkautumisesta. Arvioinnissa tulee huomioida, että toiminnan aikaiset vaikutukset voivat kohdistua myös itse syväpohjavesiesiintymään. Arvioinnissa tulee esittää ehdotus toimiksi, joilla vältetään, ehkäistään, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja mahdollisesti merkittäviä haitallisia pohjavesivaikutuksia.

Arvioinnissa on olennaista huomioida miten eri vaihtoehtojen vedenottomäärät vaikuttavat muihin alueella sijaitseviin vesiosuuskuntien ja yksityisiin vedenottokaivoihin.

Siirtolinjan vaikutusalueella olevista pohjavesialueista tulee esittää yksityiskohtaiset kuvaukset ja arvioida siirtolinjan rakennus- ja käytönaikainen vaikutus pohjaveden laadulle, muutoksille sekä vedenottamiselle. Siirtolinjan rakentamisen osalta arvioinnissa tulee esittää keinot, millä estetään haitallisten vaikutusten muodostumista.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arvioinnin lähtötietoina käytetään mm. arviointiohjelmasta annettuja lausuntoja, mielipiteitä sekä yleisötilaisuuksien aineistoja. Esiin nousseita paikallisten asukkaiden ja toimijoiden kertomia tietoja, kokemuksia, näkemyksiä ja huolia käsitellään yhdessä muun vaikutusten arvioinnin yhteydessä tuotetun tiedon kanssa. Lisäksi arvioinnissa käytetään olemassa olevia kirjallisia lähteitä ja paikkatietoaineistoja. Arviointiohjelmassa on arvioitu vaikutuksia aiheuttavan lähinnä rakennusvaihe.

Hankkeen aiempien tutkimusten aikana alueelta on kartoitettu kaivoja. Vaikutukset yksityisiin talousvesikaivoihin arvioidaan näiden tietojen pohjalta.

YV: Arvioinnissa tulee huomioida, erityisesti vedenotosta aiheutuvat mahdolliset pitkäaikaiset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Arviointiohjelmaan merkitylle vaikutusalueelle sijoittuu useiden talousvettä toimittavien laitosten vedenottoa, joiden osalta arviointiohjelmassa ei ole tarkempia mainintoja. Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan hankealueelta puuttuu myös tietoja yksityisten talouksien kaivoista, perustuen ympäristönsuojeluviranomaisella olevaan kaivotietoaineistoon. Arvioinnissa tulee päivittää olemassa olevat kaivotiedot yksityisten

vesilaitosten ja kiinteistökohtaisten kaivojen osalta hankkeen vaikutusalueella. Kaivokartoituksen menetelmät tulee avata arviointiselostukseen ja arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset talousvettä toimittavien laitosten kaivoihin, sekä vaikutusalueella oleviin kiinteistökohtaisiin vedenottokaivoihin ja esittää ehdotus toimiksi, joilla vältetään, ehkäistään, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja vaikutuksia. Arvioinnin tueksi tulee esittää kartta-aineistoa.

Siirtolinjan osalta vaikutukset kohdistuvat rakentamisajan osalta myös käyttöaikaan, koska siirtolinjan alue tulee pitää arviointiohjelman mukaan puuttomana. Arviointiohjelmasta saapuneissa mielipiteissä esitettiin siirtolinjan osalta sen vähentävän asumisviihtyisyyttä, etenkin tiiviiden kylien läpi kulkiessa ja viistäessä pihapiirejä. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida arviointiohjelmasta saapunut palaute. Yhteysviranomaisen pyytää huomioimaan osallistumisen järjestämiskohdassa mainitun osallistumisen mahdollistamisen arvioinnin yhteydessä.

Vaikutukset maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin

Arviointiohjelman mukaan maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan hankkeen aiheuttaman maisemakuvan ja näkymien muutoksen kautta. Arvioinnissa huomioidaan avoimet maisematilat (pellot, aukeat) ja suljetut maisematilat (metsät, rakennetut alueet).

Arvioinnin tukena esitetään maisemasovitteita valikoiduilta alueilta, joissa maiseman muutoksen arvioidaan olevan suuri. Erillisten selvitysten tarve arvioidaan arviointityön edetessä.

Arvioinnin perustana käytetään selvitystä valtakunnallisten, maakunnallisten sekä paikallisten arvokkaiden maisema-alueiden ja kulttuuriympäristöjen ja muinaisjäännösten sijainneista ja tyypeistä. Lähtötietona käytetään museovirastojen, maakuntaliittojen ja kuntien aineistoja, maastossa tehtyjen havaintojen lisäksi. Arvioinnissa huomioidaan muut mahdolliset aiemmat selvitykset.

YV: Arviointiohjelmassa on osittain virheellistä ja vanhentunutta tietoa koskien maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaita alueita. Arviointiohjelmasta puuttuu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n mukaiset maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen tiedot. Nämä tulee päivittää arviointiselostukseen.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty tehtävän erillistä arkeologista selvitystä. Seinäjoen museoiden mukaan siirtolinjan alustavan reitin varrella Kurikassa, Ilmajoella ja Isossakyrössä sijaitsee mm. useita tunnettuja kivilautisia asuinpaikkoja, sekä Pohjanmaan maakunnan puolella Laihialla myös rautakautisia kohteita. Yhteysviranomaisen

yhtyy Seinäjoen museoiden näkemykseen arkeologisen yleisinventoinnin tarpeellisuudesta. Arkeologinen yleisinventointi tulee tehdä Museoviraston hyväksymällä arkeologian alan toimijalla ja siinä on noudatettava Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (Museovirasto 2020).

Siirtolinjareitti sijaitsee valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaalla maisema-alueella tai rakennetun ympäristön alueella ja useissa kohdin reitti sivuaa arvokohteiden pihapiirejä. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueen historialliset arvot, kuten esimerkiksi kiviaidat ja puukujanteet. Arvioinnissa tulee esittää lievennyskeinoja, jolla vähennetään vaikutuksia muun muassa Laihianjokivarren pohjalaistalojen ja Vaasan Höstveden raitin rakennetun kulttuuriympäristön (rky) kohteisiin sekä kyläympäristöihin. Laadittavien havainnekuvien osalta on tarpeen huomioida ne kohdat, joihin hankkeella on mahdollisia vaikutuksia erityisesti edellä mainituilla rky-alueilla. Myös muilla alueilla silloin kun vaikutus kohdistuu esimerkiksi pihapiiriin tai tontin rakentamismahdollisuuksiin, tulee vaikutukset arvioida kohdekohtaisesti.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja aineelliseen omaisuuteen

Arviointiohjelmassa on esitelty hankkeen vaikutusalueella voimassa olevat maakunta-, yleis- ja asemakaavat. Arvioinnissa arvioidaan hankkeen suhdetta nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön, huomioiden alueiden käytölle kaavoituksessa asetetut tavoitteet. Arvioinnissa tarkastellaan siirtolinjan sijoittumista suhteessa asutukseen.

Arvioinnin lähtötietoina käytetään kaava-aineistoja, sekä kuntien materiaaleja mm. maankäytön kehityksen tavoitteista. Nykyistä maankäytön kuvausta täsmennetään arviointiohjelmasta saadun palautteen perusteella.

YV: Siirtolinja poikkeaa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja Pohjanmaan maakuntakaava 2050 mukaisesta ohjeellisista vedensiirtolinjan johtamisreiteistä. Arviointiohjelmassa siirtolinja sijaitsee sekä Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 että Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 karttaesityksissä eri kohdissa ja tämä tulee tarkastaa. Vaikutukset tulee arvioida voimassa oleviin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavamerkintöjen lisäksi koko maakuntakaavoja koskevien suunnittelumääräysten, etenkin happamien sulfaattimaiden, arkeologisen kulttuuriperinnön sekä tulvista aiheutuvien riskien osalta. Lisäksi arvioinnissa tulee huomioida päävesijohtoa koskevat erilliset suunnittelumääräykset.

Vaikutusarvioinnissa tulee huomioida Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:sta siirtolinjan lähelle sijoittua Tuomimaan lehdon luonnonsuojelualue sekä Huissin motocrosrata, jolle osoitetaan maakuntakaavassa seudullisesti merkittävän moottoriurheiluradan merkintä. Arvioinnissa tulee huomioida Vaasa-Seinäjoki yhdysrata ja sen kehittämistarpeet sekä mahdollinen Mustasaaren kunnan lausunnossa todettu mahdollinen tuleva rantarata.

Arvioinnissa tulee huomioida vaikutusalueella olevat yleis- ja asemakaavat, sekä niihin kohdistuvat mahdolliset muutostarpeet ja vaikutukset kaavamerkintöjen ja määräysten toteutumiseen. Laihian kunnan lausunnon mukaan siirtolinja kulkee usean asemakaavoitetun omakotitalotontin reunaa pitkin ja kahden kaavoitetun omakotitalotontin läpi. Arviointiohjelmasta saadun palautteen mukaan johtolinja kulkee myös asuinkiinteistön läpi. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon vaikutukset asuinkiinteistöihin sekä tarvittaessa tehdä linjausmuutoksia vaikutusten vähentämiseksi. Arvioinnissa tulee lisäksi arvioida pelto- ja metsäalueisiin kohdistuvat vaikutukset.

Alustava siirtolinja sijoittuu Laihian kirkonseudun osayleiskaavan sekä valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavojen mukaisille maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY ja MU). Arviointimenettelyn yhteydessä tulee selvittää esimerkiksi kaavaselostuksista tai alueelta tehdyistä luontoselvityksistä mitä erityiset ympäristöarvot ovat ja huomioida reittisuunnittelussa. Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavojen maisemaltaan arvokkaat alueet (my1) tulee huomioida suunnittelussa.

Arvioinnissa tulee huomioida siirtolinjan estovaikutus kiinteistön käytön muuttumiselle sekä nykyiselle maankäytölle, muun muassa vaikutukset mielipiteissä esiin tulleisiin salaojauvaikutuksiin. Lisäksi tulee esittää keinoja, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja vaikutuksia.

Arviointiohjelmasta saapuneiden mielipiteiden osalta esiintyi huoli kiinteistöjen painumisen suhteen. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon mahdollinen rakennuksille aiheutuvat painumariskit.

Vaikutukset pintavesiin

Vedenoton hankealue sijoittuu pääasiassa Kyrönjoen vesistöalueelle ja siirtolinja Laihianjoen vesistöalueelle. Siirtolinjan loppupää sijoittuu Selkämeren rannikkoalueelle. Arviointiohjelmassa on esitelty Kyrönjoen ja Laihianjoen ekologinen tila, vedenoton vaikutusalueella virtaavat joet ja uomat sekä siirtolinjan reitillä risteilevät uomat. Vaikutusalueen pienvedet on esitetty arviointiohjelmassa perustuen Purohelmi-hankkeessa luokiteltuihin pienvesiin.

Hanke sijoittuu Etelä-Pohjanmaan tulva-alueelle, riskialuetta on lisäksi Laihianjoen alue Ilmajoen ja Laihian välissä sekä Laihialta Vaasaa kohti.

Pintavesiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu keskittyvän vedenottoon ja siirtolinjan rakentamisvaiheeseen. Vaikutuksia pintavesiin arvioidaan nykytilan ja -tietojen perusteella. Lähtötietoina käytetään Maanmittauslaitoksen ilmakuvia ja kartta-aineistoja, avoimista ympäristötietojärjestelmistä saatavia vedenlaatu- ja pohjaeläintietoja sekä muita mahdollisia saatavilla olevia tietoja, sekä hyödynnetään hankkeen luontoselvitysten yhteydessä tehtyjä havaintoja.

YV: Arviointiselostuksessa tulee selkeästi esittää Kurikan syväpohjaveden monivuotisesta selvityshankkeesta saadut tiedot vaikutuksista pintavesiin, mukaan lukien vedenoton hankealueen lähteisiin, noroihin ja puroihin. Vedenoton- että siirtolinjan vaikutusalueella sijaitsevien vesistöjen nykytilan kuvausta tulee tarkentaa arviointiselostukseen.

Vaikutusten arvioinnissa tulee tunnistaa ja arvioida eri ottomääristä aiheutuvat vaikutukset vaikutusalueella sijaitseviin pohjavesivaikutteisiin ja -riippuvaisiin ekosysteemeihin, kuten lähteisiin, lähteikköihin ja lähdepuroihin. Yhteysviranomaisen pyytää lisäämään arviointiin Kurikan ympäristönsuojeluviranomaisen esiin tuoman lähteen Tuiskula-Nikkola-vaikutusalueen läheisyydestä. Arviointiselostuksessa tulee arvioida vaikutusalueen vesimuodostumien osalta sitä, onko hankkeella vaikutuksia vesimuodostumien tilaan, virtaamaan ja ekologiaan sekä siihen missä määrin hankealueen pintavedet ovat pohjavesivaikutteisia. Arvioinnissa tulee käydä ilmi arviointimenetelmät.

Herkkien vesien tunnistamiseen ja arviontiin Purohelmi-hankkeenluonnontilaisuusluokittelu ei anna riittävää tietoa pienvesien ekologisesta tilasta, koska luokitus perustuu mallinnukseen, jossa mm. huomioidaan uoman mutkaisuus, ja valuma-alueen koko ja maankäyttö. Purohelmi-luokitus sopii yleiskuvan saamiseen purojen tilasta, mutta ei ole riittävän tarkka eikä tarkoitettu hanke- ja/tai uomakohtaiseen tarkasteluun, lisäksi Purohelmi-luokituksesta jää norot ja useat purot luokituksen ulkopuolelle. Esitettyjen menetelmien lisäksi pintavesien vaikutusten arvioinnin tueksi tulee tarvittaessa tehdä maastotarkastelua alueilla, missä siirtolinja tulee ylittämään ja alittamaan vesistöjä.

Siirtolinjan rakentamisesta todennäköisesti aiheutuu kiintoainekuormituksen lisääntymistä ainakin rakentamisvaiheessa. Arvioinnissa on huomioitava, että Kyrönjoki on vesienhoidon suunnittelussa nostettu erityisekseen alueeksi vedenhankintavesistönä. Vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida siirtolinjoihin liittyvien maansiirto- ja rakennustöiden vaikutukset pienvesistöihin ylitys- ja alituskohtien osalta sekä esittää menetelmiä, joilla voidaan vähentää vesistöihin kohdistuvia vaikutuksia.

Vaikutusten arvioinnin tueksi tulee tuottaa kartta-aineistoa, josta tulee käydä ilmi vesistöjen tila, pintavesivaikutuksille herkäät alueet ja alueet, missä siirtolinja ylittää tai alittaa vesistöjä.

Vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat happamien valumien vaikutukset pintavesiin ja kuvata keinot vaikutusten ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Arviointiohjelmassa esitetty tulvariskialue ei ole tulvariskialue, vaan alue, jolla tulvan leviämistä on selvitetty. Tulvan mahdolliset vaikutukset tulee huomioida arvioinnissa hyödyntämällä esimerkiksi tulvakarttapalvelua. Lisäksi on huomioitava, että tulvia voi esiintyä muuallakin kuin merkittävillä tulvariskialueilla tai tulvavaarakartoitetuilla alueilla.

Vaikutukset luontotyyppeihin ja eläimistöön

Vaikutusten arvioinnissa käytetään olemassa olevia tietoja kasvillisuuden, luontotyyppien, suojelualueiden ja eläimistön nykytilasta siirtolinjan alueella sekä toiminnan vaikutusalueella. Lähtötietoina käytetään mm. hankealueella tehtyjä luontoselvityksiä ja pohjavesimallinnusta sekä YVA-menettelyn muita osa-alueita, kuten maaperä-, pinta- ja pohjavesitietoja.

Veden siirtolinjalta laaditaan luontoselvitys, jossa kartoitetaan liito-oravat ja luontotyypit. Liito-oravan maastotyöt on tehty kevään 2024 aikana ja luontotyyppikartoitus on laadittu kesällä 2024.

Luontokohteisiin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten arviointi tehdään Suomen ympäristökeskuksen ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi” -oppaan mukaisesti. Lisäksi tarkastellaan hankkeen vaikutuksia luontotyyppien uhanalaisuuteen. Vaikutusten merkittävyyden arviointi perustuu kunkin kohteen erityispiirteiden ja lajin elinympäristö- tai kasvupaikkavaatimusten tarkasteluun.

YV: Lähtötietojen perusteella tehtävässä arvioinnissa ei tule luottaa ainoastaan metsävaratiedossa olevaan kuviotietoon. Esimerkiksi valtakunnallisen metsien inventointiaineiston perusteella Suomessa on noin kymmenen kertaa enemmän lehtoja, kuin mitä voidaan päätellä metsävaratietojen kuviotiedosta. Rehevät tuoreen kankaan ja lehtomaisen kankaan kohteet tulee tarkastaa maastokäynnillä, sillä kohteet saattavat olla luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita lehtoja tai korpia.

Luontotyyppiselvityksen yhteydessä tulee tarkastella alueilta mahdollisesti löytyviä huomionarvoisia, uhanalaisia ja rauhoitettuja lajeja. Vaikutusalueella sijaitsee myös pohjavesivaikutteisia lähteitä ja pienvesiä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta myös luonnontilaisuutensa menettäneet pienvedet ovat arvokkaita. Pohjavedenoton ja esimerkiksi ylitysten vaikutukset näihin vesiluontotyyppeihin tulee arvioida.

Erityisesti Vaasassa, Mustasaarella ja Laihialla alustavalla siirtolinjauksella sijaitsee tiedossa olevia liito-oravan reviirejä. Liito-

oravalle soveltuvat elinympäristöt, erityisesti siirtolinjan alueelle osuvat lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuvat kolopuut tulee huomioida. Reittisuunnittelussa tulee varmistaa, ettei lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävitetä tai heikennetä.

Arvioinnissa tulee huomioida, että liito-orava on suhteellisen lyhytikäinen ja reviirien väliaikaiset tyhjentymiset ovat normaali osa lajin ekologiaa. Yhden kevään kartoituksella ei saada oikeaa kuvaa kartoitusalueen liito-oravareviireistä, joten arvioinnissa tulee huomioida arviointiin liittyvät epävarmuustekijät.

Tehtyjen kartoitusten tulokset tulee esittää kartalla, missä on esitettyä myös siirtolinjan sijaintivaihtoehtot.

Vaikutukset kalastoon

Arviointiohjelman mukaan kalaston osalta on selvitetty taimenen luonnonvaraisten kantojen esiintymistä Kurikan seudun virtavesissä. Taimenen ja harjuksen lisääntymisalueiksi todettiin Kampinluoman, Kyttäluoman, Lohiluoman sekä Nenättömänluoman ja sen latvavesien Hiivanaisluoman ja Viitalanluoman alueet.

Vaikutuksia kalastoon arvioidaan olemassa olevien tietojen perusteella. Lähtötietoina käytetään Maanmittauslaitoksen ilmakuvia ja kartta-aineistoja, avoimia tietoaineistoja sekä luontoselvitysten yhteydessä tehtyjä havaintoja.

YV: Arviointiohjelman mukaan kalaston nykytilaselvityksessä saaliina saadut taimenet ovat luontaista alkuperää. Luonnonvarakeskuksen mukaan leveyspiirin N67 eteläpuoliset taimenkannat sisävesissä on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Pohjaveden riittävä purkautuminen puroihin saattaa olla ratkaisevaa varsinkin taimenen elinolosuhteiden kannalta.

Arvioinnissa tulee huomioida missä määrin hankealueen pienvedet ovat pohjavesivaikutteisia, ja miten vedenotto tulee vaikuttamaan pienvesiin purkautuvan pohjaveden määrään sekä vesissä elävään taimeneen. Arvioinnissa tulee selvittää pohjavedenoton vaikutuksia pohjaveden purkautumiseen vesistöihin sekä niiden vesitykseen, lämpötilaan, vedenlaatuun ja edelleen kalastoon.

Vaikutukset Natura-alueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja suojeluohjelmien kohteisiin

Vedenoton vaikutusalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu yksityisiä luonnonsuojelualueita. Hankealueelle sijoittuu Pitkämönluoman Natura 2000-alue ja veden siirtolinjan läheisyyteen sijoittuvat Pässilänvuoren ja Perämetsän Natura 2000-alueet.

Vedenoton hankealueella, hankkeen vaikutusalueella sekä siirtolinjan alueella on tiedossa metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (ETE). Kohteet ovat luonteeltaan reheviä lehtolaikkuja, vähätuottoisia kallioita, kivikoita ja louhikoita sekä lähteiden ja purojen välittömiä lähiympäristöjä. Siirtolinjan läheisyydessä, alle 600 m päässä siirtolinjasta, on seitsemän metsälain erityisen tärkeää elinympäristöä.

Arviointiohjelman mukaan Pitkämönluoman Natura 2000-alueen (FI0800079), Pässilänvuoren Natura 2000-alueen (FI0800070) ja Perämetsän Natura 2000-alueen (FI0800105) osalta laaditaan Natura-selvitys, jossa arvioidaan sitä, että kohdistuuko hankkeesta niiden suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin sellaisia vaikutuksia, että luonnonsuojelulain mukainen arviointi olisi tarpeen. Lisäksi arvioinnissa annetaan suosituksia vaikutusten lieventämisestä ja seurannasta.

YV: Mikäli hankkeesta arvioidaan aiheutuvan heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille, tulee hankkeen yhteydessä laatia varsinainen Natura-arviointi. Niin sanotussa Natura-selvityksessä esitetyillä lieventävillä toimenpiteillä ei voida ohittaa velvoitetta laatia Natura-arviointia.

Metsähallitus on edellyttänyt luonnonsuojelulain 35 § 1 momentin mukaista Natura-arviointia Perämetsän ja Pässilänvuoren Natura 2000 -alueiden osalta. Yhteysviranomaisen suositusta, että tarvittavat Natura-arvioinnit tehdään arviointimenettely yhteydessä.

Arvioinnissa tulee huomioida hankealueella sekä hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat yksityiset luonnonsuojelualueet ja niille kohdistuvat vaikutukset.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Hanke käyttää luonnonvaroja, joista pohjavesi, maa-aines ja luonto sekä ilmastovaikutukset käsitellään vaikutustyypeittäin. Vesistöjen ja maankäytön ulkopuolelta voidaan luonnonvaroihin laskea virkistyskäytön luonnonvarat sekä puusto.

Hankkeessa käytetty materiaali, kuten muovi ja betoni kuluttavat luonnonvaroja. Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen kuvataan materiaalivirtana hankkeen edellyttämien rakennustöiden aikaan. Hankkeen merkitystä luonnonvarojen käyttöön arvioidaan perustuen käytettävien luonnonvarojen arvioituun määrään.

YV: Arvioinnissa tulee painottaa vedenoton vaikutusta luonnonvarojen hyödyntämisessä.

Arviointiohjelman mukaan luonnonvarojen hyödyntämistä arvioidaan karttatarkastelulla ja hankkeesta saatavan asukastiedon osalta. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että edellä mainittu asukastiedon

käyttämistä ei ole avattu, joten sen osalta arviointimenetelmä jää epäselväksi.

Siirtolinjan osalta tulee huomioida poistuva puuston määrä sekä mahdolliset kaivannon täyttömaat.

Vaikutukset ilman laatuun ja ilmastoon

Rakennustöillä voi olla erilaisia vaikutuksia ilmastoon muun muassa vedensiirtoverkoston rakentamisesta ja rakentamisen aikaisesta liikenteestä aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä sekä maankäytön muutoksen vaikutuksista hiilinieluihin. Vaikutusten arvioinnissa arvioidaan myös hankkeen sopeutumista ilmastomuutokseen.

YV: Arviointiohjelmassa ei ole esitetty menetelmiä ilmanlaadun tai ilmastovaikutusten arviointiin. Ilmastovaikutukset (eli hankkeen aiheuttamat päästöt sekä hiilinielujen ja -varastojen muutokset) on arvioitava laskennallisesti hankkeen koko elinkaaren ajalta eli rakentamisen, käytön ja käytöstä poiston ajalta määrällisesti. Hankkeen vaihtoehtojen päästö tulee ilmoittaa t CO₂ huomioon ottaen hankkeen koko elinkaari.

Arviointiselostukseen on perusteltava ja esitettävä selkeästi vaikutusten arviointiin käytetyt menetelmät, arvioinnissa käytetyt taustatiedot sekä arvioinnissa käytetyt rajaukset, oletukset ja epävarmuudet.

Arvioinnin tuloksia tulee suhteuttaa eri ilmastotavoitteisiin, joita ovat valtion, alueen ja kuntien hiilineutraalius- tai päästövähennystavoitteet. Arviointiselostuksesta tulee ilmetä, mitä haitallisten ilmastovaikutusten lieventämisen keinoja ja mahdollisia hyödyllisten vaikutusten vahvistamisen keinoja arvioinnissa on tarkasteltu ja käytetty, sekä miten keinojen tehokkuutta on arvioitu.

Rakentamisvaiheen ilmastopäästöjen arvioinnissa voi hyödyntää Suomen ympäristökeskuksen päästötietokannan sekä soveltuvin osin Infrarakentamisen vähähiilisyyden arviointimenetelmiä.

Arvioinnissa tulee huomioida, että ilmastomuutoksella voi olla vaikutuksia vedenottoon, pohjaveden muodostumiseen ja sen saatavuuteen. Arviointiselostuksessa tulee arvioida miten ilmastomuutos voi vaikuttaa eri vedenottovaihtoehtojen pitkäaikaiseen käyttöön ja kuinka hankkeessa varaudutaan ilmastomuutoksen riskeihin esimerkiksi tulviin.

Vaikutukset liikenteeseen

Hankkeen aiheuttamia liikenteellisiä vaikutuksia arvioidaan vertaamalla hankkeen aiheuttamia kuljetusmääriä teiden nykyisiin liikennemääriin.

Liikenteeseen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu syntyvän pääasiassa siirtolinjan rakentamisesta. Teiden ja radan alituksissa voidaan tarvita

erikoisjärjestelyjä. Rakentamisen aikana käytetään mahdollisuuksien mukaan olemassa olevaa tiestöä ja rakentamiseen liittyvä liikenne koostuu maa-aineksen ja rakennusmateriaalien ja pienkoneiden kuljetuksista.

YV: Liikennevaikutukset tulee arvioida osana ihmisiin kohdistuvina vaikutuksina ja arvioinnissa tulee kuvata toimet, joilla liikenteestä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia pyritään minimoimaan. Yhteysviranomaisen pyytää myös huomioimaan Väyläviraston ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen toteamat tiesuunnitelmat, ohjeet ja määräykset.

Meluvaikutukset

Melun ja tärinän vaikutuksia arvioidaan rakentamiseen ja toimintaan liittyvien toimintojen aiheuttamaa melua ja vertaamalla sitä alueen nykyiseen melutasoon. Meluhaitta arvioidaan sanallisesti ilman mallintamista.

YV: Esitetty tarkastelu on riittävä. Arviointiohjelmasta saapuneessa mielipiteessä nousi esiin vedensiirrosta mahdollisesti syntyvä melu. Arvioinnissa tulee kuvata, aiheutuuko vedensiirrosta meluhaittaa.

Ympäristö- ja turvallisuusriskit

Rakennustöiden aikana maastossa olevat työkoneet ja kuljetuskalusto aiheuttavat paikallisen maaperän pilaantumisriskin. Pilaantuneiden maiden aiheuttamat vaikutukset liittyvät niiden huomioimisessa rakentamisen aikaisten kaivutöiden osalta.

YV: Yhteysviranomaisen huomauttaa, että mahdollisia ympäristö- ja turvallisuusriskejä voi muodostua myös vedenoton hanke- tai vaikutusalueelle. Arviointiselostuksessa tulee esittää arvio mahdollisista onnettomuuksista ja niiden seurauksista sekä näihin tilanteisiin varautumisesta ja ehkäisy- ja lieventämistoimista.

Yhteysviranomaisen pyytää huomioimaan, että ylivuoto- ja tyhjennysvesien johtaminen on suunniteltava hyvin, koska maanteiden ja ratojen kuivatusjärjestelmät on lähtökohtaisesti tarkoitettu ja mitoitettu vain väylien kuivatukseen.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja hankkeiden yhteisvaikutukset

Hankkeella voi olla yhteisvaikutuksia muun muassa Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaalla tehtävien tie- ja ratakankkeiden osalta tai kaavoitushankkeiden kanssa. Arviointiohjelmassa on esitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä olevat hankkeet sekä muita hankkeita, joilla voi olla vaikutuksia siirtolinjan kanssa. Arviointiselostusvaiheessa selvitetään ja otetaan huomioon mahdolliset

toiminnot, suunnitelmat ja hankkeet, joilla voi muodostua yhteisvaikutuksia.

YV: Yhteysvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida siirtolinjan lisäksi mahdolliset vedenoton yhteisvaikutuksen muiden vesilaitosten tai vesiosuuskuntien osalta. Yhteysviranomainen painottaa vaikutusten arviointia ihmisten terveyden, elinolojen ja viihtyvyyden sekä luontovaikutusten osalta.

Yhteysviranomainen pyytää kiinnittämään huomiota Tuovilan sähköaseman alueen kehitystarpeisiin siirtolinjan sijainnin suunnittelussa. Arvioinnissa tulee huomioida myös muiden vettä toimittavien laitosten vedensiirtolinjat ja niihin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset. Yhteysvaikutusten arvioinnin tueksi arviointiselostukseen tulee laatia kartta, jossa näkyy arvioinnin kohteena olleet muut hankkeet ja niiden sijainti suhteessa suunniteltuun vedenottoon ja siirtolinjaan.

Siirtolinjan osalta hankkeessa korostuvat mahdolliset pintavesivaikutukset ja maankäyttöön liittyvät yhteisvaikutukset.

Epävarmuustekijät ja haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot

Arviointiohjelmassa todetaan, että arviointimenettelyssä keskeistä on eri vaikutusten merkittävyyden tarkasteleminen ja sitä kautta hankkeen haitallisten vaikutusten tunnistaminen. Merkittävyyden tunnistamisen kautta pyritään löytämään hankkeelle toteuttamiskelpoinen ratkaisu, josta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ympäristöarvoille, asutukselle ja ihmisten hyvinvoinnille. Arviointiohjelmassa on esitetty, että selostuksessa kuvataan arviointiin liittyvät epävarmuustekijät sekä haitallisten vaikutusten lieventämis- ja torjuntamahdollisuudet. Arviointiin liittyvät epävarmuustekijät sekä haitallisten vaikutusten lieventämis- ja torjuntamahdollisuudet.

YV: Arviointiohjelmassa ei ole esitetty ennakoon tunnistettuja epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttaisivat suoritettavaan arviointiin.

Yhteysviranomainen korostaa, että arvioitava hanke on ainutlaatuinen Suomessa ja siitä ei ole aiempaa kokemusta, joten hankkeeseen voi lukuisista tehdyistä tutkimuksista huolimatta sisältyä paljon epävarmuustekijöitä, jotka voivat tulla ilmi vasta pitempiaikaisina vaikutuksia.

Arvioinnissa tunnistetut epävarmuustekijät ja niiden vaikutus arvioinnin tulokseen tulee esittää arviointiselostuksessa mahdollisimman selkeästi vaikutuskohteittain, jotta ne voidaan huomioida hankkeen vaikutusten jatkosuunnittelussa. Haitalliset vaikutukset voivat olla hyvin erilaisia rakentamis- ja toimintavaiheessa. Esitettävien haitallisten vaikutusten vähentämiskeinojen tulee olla toteutuskelpoisia ja riittävän konkreettisia.

Vaikutusten seuranta

Arvioinnissa selvitetään, sijaitseeko hankkeen vaikutusalueella sellaisia kohteita, joihin kohdistuu merkittävässä haitallisia vaikutuksia ja mitä voitaisiin hillitä seurata erillisen tarkkailuohjelman avulla. Jos seuranta katsotaan tarpeelliseksi, arviointiselostuksessa esitetään ehdotus seurantasuunnitelmaksi. Yksityiskohtainen seurantasuunnitelma esitetään vesilain mukaisen lupahakemuksen yhteydessä.

YV: Esitetyt seurannat tulee olla selkeästi rajattuja niin, että ne ovat toteutettavissa.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys ja raportointi

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen mukaan arviointiohjelmassa tulee esittää arviointiohjelman laatijoiden pätevyys.

YV: Arviointiohjelmassa on esitetty arviointiin osallistuvat henkilöt, henkilöiden koulutus ja työkokemus sekä heidän roolinsa arvioinnissa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että arviointiselostuksen ja arviointien tulosten esittämisen selkeyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Arvioinnissa tulee korostaa hankkeessa tunnistettuja merkittäviä vaikutuksia ja tämä tulee tuoda selkeästi esiin raportoinnissa.

ARVIOINTIOHJELMALAUSUNNON TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi niille tahoille, joilta on pyydetty lausunto arviointiohjelmasta.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa> ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/kurikka-sympohjavesi-YVA

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 8 600 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11 – 17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että yhteysviranomaisen lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia

siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 2 §.

Asian on käsitellyt Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella.

Asian on esitellyt Ylitarkastaja Tia Lummi-Lehtinen ja ratkaissut Ryhmäpäällikkö Elina Venetjoki.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liitteet

Liite 1 Lausunnot ja mielipiteet

Liite 2 Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Kurikan Vesihuolto Oy

Vaasan Vesi

Sitowise Oy

Kurikan kaupunki

Kauhajoen kaupunki

Ilmajoen kunta

Laihian kunta

Mustasaaren kunta

Vaasan kaupunki

Tämä asiakirja EPOELY/1698/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/1698/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Venetjoki Elina 20.03.2025 12:27

Esittelijä Lummi-Lehtinen Tia 20.03.2025 12:24

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomaisen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomaisen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse, telekopiona tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostitse säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:

Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI

Wolffintie 35, VAASA

Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA

Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:

PL 156, 60101 SEINÄJOKI

PL 262, 65101 VAASA

PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500

Telekopio: 0295 020 341

sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: www.ely-keskus.fi

OIKOPOLUT > Sähköinen asiointi ja lomakkeet > ELY-keskusten yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille ja toiminnanharjoittajille. Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia. Esim. skannatun lomakkeen voi lähettää sähköisen palvelun kautta.